

OHJEITA KIRJOITTAJALLE

Tutkimustyön perusteet JOVAT1 ja
kandidaatintutkielma ja seminaari
JOVAT2. Puheviestintä.

Viestinnän, median ja teatterin yksikkö,
Tampereen yliopisto. Syksy 2013.

Työryhmä:

Tuula-Riitta Välikoski,

Maija Gerlander ja Pekka Isotalus.

LUKIJALLE

Ohjeita tutkimusraporttien ilmiasulle on lukuisia. Tässä CMT:n puheviestinnän ohjekooste, jonka tarkoituksena on taata tutkijalle rauha paneutua tuottamaan tutkimukselleen hyvää sisältöä ilman muotojen ja tutkimuksen visuaalisen ulkoasun pohtimista.

Antoisaa tutkimusmatkaa!

Työryhmä:

Tuula-Riitta Välikoski,

Maija Gerlander,

Pekka Isotalus

SISÄLLYS

1 KANDIDAATINTUTKIELMAN SISÄLLÖSTÄ	4
2 KANDIDAATINTUTKIELMAN MUODOSTA	6
2.1 Otsikko	6
2.2 Keskeiset käsitteet	7
2.3 Esittämisen muoto	7
2.3.1 Lähdeviitteiden käyttö	10
2.3.2 Kirjallisuusluettelo	12
2.3.3 Liitteet	15
LIITTEET	16

KANDIDAATINTUTKIELMAN SISÄLLÖSTÄ

Tutkielman aihe

Kiteytä tutkielman aihe sellaiseksi, että sen voi helposti sijoittaa tutkielmasta tehtävään tiivistelmään. Kuvaile aihetta käyttämällä täsmällisiä ja puheviestinnän konventioon sopivia ilmaisuja.

Johdanto

Kirjoita johdantoon tutkielman aihe ja sen taustaa. Kerro lukijalle lyhyesti (koska seuraavassa luvussa teet sen perusteellisesti), mikä on aiheeseen liittyvä tutkimusperinne ja miten se jäsentyy puheviestinnän tutkimuskentässä. Kerro myös, miksi aihetta olisi kiinnostavaa tutkia. Samoin voit lyhyesti pohtia, mitä vaikuttavuutta tutkimuksellasi on.

Aiempi tutkimus aiheesta (=kirjallisuuskatsaus)

Tämä osa työstä on tutkielmaproessin keskeisimpiä vaiheita. Kerro lukijalle, mihin teoreettiseen viitekehykseen oma tutkimuksesi sijoittuu. Tällöin kirjoitat näkyviin sen, mitä tutkimasi ilmiön *ympäri* on jo tutkittu, jotta lukijalle hahmottuu oman tutkimuksesi sijainti. Teoreettinen viitekehys on katsaus aiempaan tutkimuskirjallisuuteen aiheesta. Jos tutkimus tarkastelee ilmiötä jonkin teorian näkökulmasta, niin silloin esitellään kyseinen teoriakin. Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset voivat olla tämän osan lopussa, sillä kirjallisuuskatsauksen tehtävä on perustella tutkimuskysymyksesi ja osoittaa, että olet perehtynyt aiheesi aikaisempaan tutkimukseen. Lukijalle on kuvattava, että tutkimuskysymyksiä ei luoda tyhjästä, vaan ne kumpuavat aiemmasta tutkimuskirjallisuudestasi. Kyseinen kytkeä on paitsi osoitettava, myös kirjoitettava tekstissä näkyviin niin, että se avautuu myös lukijalle. Näytä lukijalle myös, että olet lukenut aiempaa kirjallisuutta kriittisesti. Toivottua myös on, että rohkenet kirjata omia päätelmiä luetusta. Muista, että tutkimuskysymykset *eivät sisällä* tutkijan ennako-oletusta, joten kirjaa tutkimuskysymykset myös sellaisiksi. Hypoteesi sen sijaan sisältää väitteen, jonka tutkimus osoittaa todeksi eli verifioi tai kumoaa eli falsifioi.

Kirjallisuuskatsauksessa esitellään myös se kirjallisuus, joka liittyy tutkittavan ilmiön kontekstiin ja empiiriseen ympäristöön (esimerkiksi opettajan tehtäväkuva opetustilanteessa tai syyttäjän tehtävät rikosjutun istuntokäsittelyssä). Lyhyesti: kirjallisuuskatsaus vastaa kysymykseen, mitä aiheestasi on jo tutkittu.

Menetelmät

Kuvaile ja perustele menetelmävalintasi niin tarkasti, että lukija voi arvioida tehtyjä ratkaisuja ja analyysin luotettavuutta. Kerro lukijalle, miten olet huolehtinut seuraavista asioista:

- Minkä menetelmän olet valinnut ja miksi? Menetelmän valinta perustuu aina esittämiisi tutkimuskysymyksiin. Siis millä menetelmällä saat parhaiten vastauksen tutkimuskysymyksiisi?
- Mikä on tutkimuksen aineisto? Keitä ovat osallistujat?
- Miten toteutit tutkimuksen?
- Miten analysoit aineiston? Laadulliseen empiriaan voidaan soveltaa esimerkiksi luokittelua, teemoittelua, tyyppittelyä, sisällönerittelyä tai diskursiivisia otteita. Määrällinen empiria analysoidaan tilastollisin menettelyin. Muista myös raportoida käyttämäsi testit ja tilasto-ohjelmat. Myös testien valinnat on perusteltava (esimerkiksi Pearsonin korrelaatiokertoimen käyttö normaalijakautuneiden muuttujien yhteydessä).
- Kerro myös, miten olet huolehtinut tutkimuksen eettisestä puolesta.

Muista kytkeä: tutkimusongelma, jota lähestytään tutkimuskysymyksin, joihin haetaan vastauksia havainnointikohteiden, lomake- tai haastattelukysymysten avulla. Ks. menetelmistä lisää

Yhteiskuntatieteellisen tietoarkiston kvantitatiivinen ja kvalitatiivinen itseopiskeluaineisto

<http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/>

Tulokset

Tulokset ovat vastauksia tutkimuskysymyksiin. Voit esittää tulokset tutkimuskysymyksittäin tai ryhmitellä ne sisällöllisesti perustellussa järjestyksessä. Mieti myös, miten saisit tekstiä visualisoitua: voisitko käyttää kaavioita, taulukoita tai kuvioita. Muista, että taulukko tai kuvio on itsenäinen tuloksia havainnollistava tuloksen osa, joten pelkän taulukkoinformaation sanallinen

toistaminen ei riitä. Kyse on siis siitä, että *ei pidä raportoida sitä, mikä aineisto on, vaan sitä, mitä aineisto kertoo*. Tulososassa EI yleensä ole kirjallisuusviitteitä. Toisinaan kvalitatiivisessa tutkimuksessa niiden käyttö on kuitenkin sallittua.

Pohdinta/Diskussio

Tiivistä päätulokset. Arvioi tuloksia. Pohdi niitä suhteessa esittämääsi teoreettiseen viitekehykseen ja tutkimuskirjallisuuteen. Mainitusta luontevasti seuraa, että pohdinnan kirjallisuusviitteet on esitelty jo kirjallisuuskatsauksessa. Kerro lukijalle, minkälaisia johtopäätöksiä tuloksista voi tehdä. Pohdi myös, miksi tuloksesi ovat sellaisia kuin ovat. Kerro lukijalle lisäksi, miten arvioit asettamasi teoreettisen perustan, käyttämäsi menetelmän ja sen toimivuuden (myös menetelmän rajoitukset ja se, mikä ei toiminut). Mitä kaikkea esitetystä seuraa? Mitä jatkotutkimusaiheita kehittyi? Osoita lukijalle, että olet myös pohtinut tutkimuksen eettisiä kysymyksiä.

KIRJALLISUUS

Luotettavat lähteet luotettavasti näkyviin. Muista yhtenäinen merkintätapa (ks. myös s. 12 - 14).

LIITTEET numeroituna ja otsikoituna (ks. myös s. 15).

2 KANDIDAATINTUTKIELMAN MUODOSTA

2.1 Otsikko

Pääotsikko voi olla luova, suorasanainen, lyhyt ja lukemaan innostava ja alaotsikko tarkka täsmennys puheviestinnän termein.

PUHUUKO OPETTAJA LIIKAA?

Verbaalisen viestinnän jakautuminen opettajan ja oppijan vuorovaikutussuhteessa yläasteen historian tunnilla.

2.2 Keskeiset käsitteet

Käytettävät käsitteet ja ilmaisut tekstissä on oltava täsmällisiä ja ymmärrettäviä. Määrittele käyttämäsi käsitteet. Määritellyt käsitteet ovat tieteellisen argumentaation perusta, ja ne auttavat myös lukijaa ymmärtämään työssä esitettyjä perusteluja ja johtopäätöksiä. Valmiiksi määriteltyjä käsitteitä löytyy aiemmista tutkimuksista. Jos generoit oman käsitteen, niin tee siitä tarkka ja tiivis. Puheviestinnän alalla on runsaasti vieraskielistä lähdekirjallisuutta. Jos suomennat käsitteen, laita alkukielinen käsite tekstiin sulkuihin *kursiivilla* näkyviin suomentamasi käsitteen viereen. Käsitteen määrittely ja rajaus auttavat asian ymmärrettävyyttä ja muodostavat tieteellisen kirjoittamisen perustan. Ilmaisujen tieteellisyys tarkoittaa sitä, että käytetyt käsitteet avautuvat tieteen sisällä samalla tavalla ymmärrettävästi. Kuvaile, älä arvota. *Varo oppikirjamaista ohjeistusta tekstissä!* Pyri tiiviiseen ja tarkkaan ilmaisuun ja vältä monitulkintaista arkisanastoa ja sanojen lyhenteitä tekstissä.

2.3 Esittämisen muoto

Sivunumerointi aloitetaan työn alusta kansilehdeltä, mutta näkyviin se merkitään johdannon ensimmäiseltä sivulta. Näkyviin merkittävä luku on se juokseva numero, joka kansilehden numeroa yksi ja muita sen jälkeisiä sivuja seuraa. Ensimmäinen näkyviin merkittävä luku voi siten olla esimerkiksi kolme. Kansilehden jälkeen tulee työn sisällysluettelo, joka merkitään ilmaisulla SISÄLLYS. Sivunumerointi jatkuu yhtäjaksoisena viimeiseen tekstiä sisältävään sivuun, joka voi olla esimerkiksi liite. Näin myös kirjallisuusluettelo ja liitteet numeroidaan ja ne sisältyvät yhtäjaksoiseen sivunumerointiin. Kirjallisuusluettelo merkitään ilmaisulla KIRJALLISUUS. Sivunumerot merkitään sivun oikeaan yläkulmaan arabialaisin numeroin ilman pistettä.

Kirjasinfontin koko leipätekstissä on 12 ja fontin laatu Times New Roman (ei esimerkiksi comic sans tai garamond). Riviväli on 1,5 ja sivumarginaalien leveydet seuraavat: vasen marginaali 2,0 cm

ja ylä- ja alamarginaali 2.5 cm. Myös oikean marginaalin voit kohdistaa 2,0 cm, vaikka vain tekstin vasen reuna on tasoitettu.

Korostuksissa käytetään *kursiivia*, ei lihavoitua tai alleviivauksia. Leipätekstin keskellä oleva aineistoesimerkki, esimerkiksi haastateltavan yksittäinen puheenvuoro, ilmaistaan ilman lainausmerkkejä fonttikoolla 10 ja rivivälillä 1. Mikäli lauseita on enemmän kuin yksi (1), esimerkit sisennetään yhden cm:n verran ja erotetaan varsinaisesta leipätekstistä sekä edeltä että jäljestä yhdellä tyhjällä rivillä. Mikäli aineistoesimerkkiä on vain yhden (1) lauseen verran, se sijoitetaan suoraan tekstiin (ei siis sisennyksiä). Aineistoesimerkki dokumentoidaan. Esimerkiksi H1 tarkoittaa haastateltava 1:n puheenvuoroa.

Varsinaiset tekstikappaleet erotetaan toisistaan yhdellä tyhjällä rivillä ja kaikki kappaleen rivit aloitetaan suoraan vasemmasta marginaalista. Kappaleen tekstiosaa ei aloiteta numeroilmaisulla, vaan mikäli lauseessa esiintyy joku numero, se sijoitetaan lauseen sisälle. Pääotsikon jälkeen varsinainen teksti aloitetaan kahden tyhjän rivin jälkeen. Näin tehdään myös pääotsikon jälkeisen sitä suoraan seuraavan alaotsikon kohdalla. Luvun sisäinen alaotsikko erotetaan edeltä kahdella ja jäljestä yhdellä tyhjällä rivillä. Varsinainen teksti alkaa aina otsikon jälkeen suoraan vasemmasta marginaalista.

Työssä ei saa olla yksinäisiä alaotsikkoja. Jos käytössä on esimerkiksi yksi otsikkoluku 3.1, se vaatii rinnalleen myös toisen otsikkoluvun 3.2. Sen sijaan pääotsikkoluku voi olla myös ilman alaotsikkolukuja. **PÄÄOTSIKOT ISOILLA KIRJAIMILLA.** Pääotsikon ja alaotsikon välissä voi olla korkeintaan yhden (1) kappaleen verran tekstiä (EI kokonaista lukua).

2 ILMAISUN VAPAUTTAMINEN

2.1 Esiintymisjännitys ja viestintäarkuus

2.1.1 Esiintymisjännityksen yksilölliset erot

HUOMAA AINA PISTEETÖN VIIMEINEN NUMERO ENNEN TEKSTIOSUUTTA!

Taulukot ja kuviot numeroidaan arabialaisin numeroin yhtäjaksoisesti kumpikin omana numerosarjanaan. Taulukot ja kuviot otsikoidaan. Taulukot ja kuviot ovat itsenäisiä kokonaisuuksia ymmärrettävine otsikoineen ja niistä on ilmevä taulukon tai kuvion sisältö. Taulukon otsikko

sijoitetaan taulukon yläpuolelle ja kuvion otsikko sijoitetaan kuvion alapuolelle. Taulukoihin ja kuvioihin viitataan tekstissä. Niiden sisältöä tulee myös tulkita tekstissä eikä vain kertoa, mitä taulukossa tai kuviossa on. Ohessa esimerkki taulukon esittämismuodosta.

TAULUKKO 1. Nuorten aikuisten taustatiedot tutkimusvuosina

	<u>2007</u> n = 216	<u>2010 *</u> n = 289
<u>Ikä</u>		
keskiarvo	25.64	24.24
keskihajonta	(6.44)	(4.67)
<u>Sukupuoli</u>		
mies	78	122
nainen	132	166
<u>Opintovuosi</u>		
1. vuosi	55	51
2. vuosi	31	67
3. vuosi	50	75
4. vuosi tai enemmän	79	93
Kolme yleisintä pääaineluokkaa	Sosiaalitieteet (ja historia) (n = 99) Tietokoneet/Informaatio- teknologia (n = 42) Kielet ja kirjallisuus (n = 32)	Kaupalliset ja hallinnolliset (n = 89) Tietokoneet/Informaatio- teknologia (n = 78) Viestintä/Journalismi/ Logopedia/Media (n = 38)

* osallistujien kokonaismäärä oli 216 vuonna 2007 ja 289 vuonna 2010. Taustatietoihin vastaamisessa oli myös puuttuvia havaintoja.

Tekstikappale ennen seuraavaa otsikkoa ei lopu taulukkoon tai kuvioon (*eikä myöskään empirialeikkeeseen*), vaan kuvion alla olevaan tekstiin. Jos taulukoita on runsaasti, niiden

otsikkotiedot voidaan liittää sisällysluettelon perään erilliseksi taulukkoluekkeeksi taulukkojärjestyksen mukaisesti.

2.3.1 Lähdeviitteiden käyttö

Lähteiden valinta on yksi osa työn luotettavuuden arviointia. Tieteellisessä kirjoittamisessa lähteinä ovat ensisijaisesti tieteelliset tekstit eli väitöstutkimukset, muut tutkimukset ja tieteellisten aikakausjulkaisujen tekstit. Yksi lähteen luotettavuuden kriteeri on, että se on läpikäynyt refereemennettelyn (arvioinnin).

Esimerkiksi kansainvälisten tieteellisten lehtien artikkelit ovat käyneet läpi referee-menettelyn. Oppikirjojen käyttäminen lähteenä vaatii varovaisuutta ja niiden käytön perusteltua arviointia. Toinen lähteiden luotettavuuden kuvaaja on niiden täsmällinen esittäminen eli viittaamisen tekniikka ja kirjallisuusluettelo. Tämän tavoitteena on päästää työn lukija ja arvioija halutessaan myös itse tekemään johtopäätöksiä työssä esitetystä informaatiosta. Keskeistä on, että lukija pystyy aina erottamaan, mikä on sinun oma ajatuksesi ja mikä jonkun toisen aikaisemmin sanoma ajatus. Näin työssä esiintyy *vain sellaisia lähteitä*, joihin työtä laadittaessa on todellisesti perehdytty, ei siis suoria kopiota jostain muusta valmiista tekstistä. Pahimmillaan on kyse plagioinnista, jonka osoittautuminen todeksi automaattisesti aiheuttaa työn hylkäämisen (ks. lisää informaatiota tutkimuksen etiikasta Eskola & Suoranta 2008, 52–60).

Viittaamisen tavasta tekstissä on esimerkkejä ohessa (ks. myös liite 2):

- Jos tekijän sukunimi mainitaan jo tekstissä, sulkeiden sisään kirjoitetaan vain julkaisun painovuosi ja mahdollisesti se sivu tai sivut, joihin viitataan.
- Jos tekstiviite kirjoitetaan kokonaan sulkeisiin, sukunimen ja teoksen julkaisuvuoden väliin ei merkitä pilkkua (Littlejohn 2008).
- Sivunumero erotetaan julkaisuvuodesta pilkulla, jonka jälkeen yksi välilyönti (Littlejohn 2008, 28). Sivunumeroiden väliin laitetaan ajatusviiva, jota ei eroteta välilyönnein (Littlejohn 2008, 28–35).
- Jos viitataan saman tekijän samana vuonna julkaisemaan useampaan teokseen, erotetaan teokset tekijän sukunimen perään laitettavin aakkosin (Sallinen-Kuparinen 1986a, 1986b).
- Jos viitteissä on useita lähteitä, laitetaan lähteet aakkosjärjestykseen.

- Kun tekijöitä on kaksi ja viite laitetaan suoraan tekstiin, pitää tekijöiden sukunimien välissä olla *ja* -sana. Kun viite on suluissa tekstin sisällä, niin tekijöiden sukunimien väliin laitetaan & -merkki.

Wilkins ja Isotalus (2009) ovat tutkineet suomalaisen viestintäkulttuurin piirteitä.

Suomalaiseen viestintäkulttuuriin kuuluu puhujan aseman arvostus (Wilkins & Isotalus 2009, 16).

- Jos viitataan koko teokseen, sivunumerointia ei tarvita.
- Tekstissä viitataan pääsääntöisesti alkuperäisiin lähteisiin, mutta jos alkuperäinen ei ole saatavissa, voi viitata lähteeseen jonkun toisen käden tulkinnan kautta. Asia ilmaistaan tällöin seuraavasti:

Dance (1970) on tutkinut viestinnän käsitteellisiä komponentteja (Littlejohn 2008, 6) tai

Viestinnän käsitteitä on myös analysoitu (Dance 1970, Littlejohnin 2008, 6 mukaan).

- Mikäli tekstissä viitataan vain yhteen lauseeseen, niin piste tulee sulkujen jälkeen.

...apua löytyy kirjoittajan ohjeista (Välikoski, Gerlander & Isotalus 2013).

- Jos useamman virkkeen sisältävä jakso tai koko kappale on viitattu, tulee piste sekä viimeisen lauseen perään että sitä seuraaviin sulkuihin. Käytä harkiten viittaustapaa, jossa toistuvasti merkitään viite kokonaisen kappaleen jälkeen.

...valtavasti asiaa. Työn sisältö on luonnollisesti arvioinnin kohteena, mutta myös muoto arvioidaan.

Kandidaatin tutkielman muoto on sovittu ja apua löytyy kirjoittajan ohjeista. (Välikoski, Gerlander & Isotalus 2013.)

- Jos viitattavassa lähteessä on kolme tekijää, niin kaikkien nimet kirjoitetaan, kun lähde mainitaan tutkielmassa ensimmäisen kerran (esim. Välikoski, Gerlander & Isotalus 2013). Kaikissa ensimmäisen kerran jälkeisissä viitteissä mainitaan vain ensimmäinen kirjoittaja ja ym. (esim. Välikoski ym. 2013). Jos viitattavassa lähteessä on neljä tai useampi tekijä, niin joka kerralla mainitaan vain ensimmäinen tekijä ja ym.

- Mikäli tekstissä ei viitata tiettyyn lähteeseen erityisesti, voi käyttää ilmaisua ks. (mikäli oma teksti tukee kyseistä lähdeviitettä eli informaatio on rinnasteinen) tai vrt. (mikäli oma teksti ei tue viitattua eli informaatio on päinvastainen).
- Elektronisiin lähteisiin viitataan periaatteessa samoin kuin kirjallisiin lähteisiin. Sivunumeroita ei yleensä pysytä merkitsemään, mutta mahdollisimman tarkkaan merkintätapaan on hyvä pyrkiä. Lukijoidenkin on halutessaan löydettävä kyseinen lähde. Tekstin sisäisiin viittauksiin merkitään tiedon tuottajan nimi sekä vuosiluku. Jos verkkosivun tekijää ei ilmene, voidaan viittaaminen hoitaa esimerkiksi viittaamalla sivun otsikkoon. Viitteenä ei käytetä lähteen digitaalista sijaintipaikkaa (www-sivua), mutta kirjallisuusluettelossa sen on oltava. Samaan yhteyteen sijoitetaan tiedon, milloin olet sivun lukenut. Ilmaisuna käytetään sanaa Viitattu. Elektronisessa viittaamisessa on useita eri tapoja, mutta pääasia on, että käytät johdonmukaisesti sitä tapaa, jonka valitset.

Yleisesti viitteiden määrässä pyritään taloudellisuuteen, minkä takia ei ole tarkoituksenmukaista viitata samaan lähteeseen useita kertoja yhdessä kappaleessa.

2.3.2 Kirjallisuusluettelo

Kirjallisuusluetteloon merkitään kaikki ne julkaisut, joihin työssä on viitattu. Tutkimuksen tekemisen *kaikissa vaiheissa* kannattaa huolellisesti kerätä ja säilyttää käytetyt bibliografiset tiedot, ettei työn kirjoittamisen viimeistely kyseisten tietojen etsiskelystä turhaan hidastu. Kirjallisuusluettelo merkitään sisällysluetteloon ilmaisulla KIRJALLISUUS ja se sijoitetaan työn varsinaisen tekstiosuuden jälkeen ennen mahdollisia liitteitä.

Kirjallisuusluettelo laaditaan viitattujen teosten aakkosjärjestyksessä tekijän sukunimen mukaan. Saman kirjoittajan teokset järjestetään julkaisuajankohdan mukaan vanhimmasta nuorimpaan. Yksin kirjoitetut teokset kirjoitetaan ennen toisten kanssa kirjoitettuja. Seuraavalla sivulla on havainnollistavat esimerkit erilaisista vaihtoehdoista (yksi tekijä, useampi tekijä, toimitettu teos, artikkeli kokoomateoksessa ja artikkeli tieteellisessä aikakauslehdessä). Toisen käden lähteitä ei laiteta kirjallisuusluetteloon. Kirjallisuusluettelo kirjoitetaan suomen kielen kirjoitussääntöjen mukaan. Tämä tarkoittaa sitä, että vieraskieliset otsikot kirjoitetaan kuten suomeksi eli vain ensimmäinen sana kirjoitetaan isolla kirjaimella. Lehtien nimet sen sijaan kirjoitetaan kuten lehdet ne itse kirjoittavat. Lisäksi lyhenteet kirjoitetaan

suomeksi (esimerkiksi toim.) ja samoin paikkakunnat (esimerkiksi Lontoo). Mainittava on kustannuspaikka ja kustantaja, *ei* painopaikka.

Pekka Isotalus

KIRJALLISUUS

Alasuutari, P. 1994. Laadullinen tutkimus. Tampere: Vastapaino.

Anderson, J. & Meyer, T. 1988. Mediated communication: A social action perspective. Newbury Park: Sage.

Argyle, M., Furnham, A. & Graham, J. A. 1981. Social situations. Cambridge: Cambridge University Press.

Hietala, V. 1991. Tv-utiset viihteenä ja populaarikulttuurina. Tiedotustutkimus 14 (1), 5–12.

Hietala, V. 1992a. Audiovisuaalinen tarinatuokio – tv-utisten narratologiaa. Tiedotustutkimus 15 (3), 37–46.

Hietala, V. 1992b. Humanistinen tv-tutkimus – vanhaa viiniä uudessa leilissä? Tiedotustutkimus 15 (1), 3–10.

Mancini, P. & Swanson, D. L. 1996. Politics, media, and modern democracy. Teoksessa D. L. Swanson & P. Mancini (toim.) Politics, media, and modern democracy: An international study of 22 innovations in electoral campaigning and their consequences. Westport: Praeger, 1–26.

Miller, L. C., Berg, J. & Archer, R. 1983. Openers: Individuals who elicit intimate self-disclosure. Journal of Personality and Social Psychology 44, 1234–1244.

Sallinen-Kuparinen, A. 1986a. Finnish communication reticence. Perceptions and self-reported behavior. Jyväskylän yliopisto. Studia Philologica Jyväskyläensia 19.

Sallinen-Kuparinen, A. 1986b. Miten kirjoitetun kielen mallit vaikuttavat puhumiseen. Teoksessa L. Lautamatti & S. Takala (toim.) AFinLA:n vuosikirja 1986. Jyväskylä: Suomen soveltavan kielitieteen yhdistys.

Opinnäytteet ja kongressiesitelmät merkitään seuraavalla tavalla:

Laakso, L. 2004. Huumausainerikollisuus. Helsingin yliopisto. Sosiaalipsykologian pro gradu -tutkielma.

Välikoski, T-R. 2002. The role of the prosecutor at criminal trials. An investigation of the communicative nature of oral criminal trials from the point of the prosecutor at court.

Esitelmä pidetty NCA:n konferenssissa, 21–24.11.02. New Orleans, Louisiana.

Välikoski, T-R. 2004. All you need is to listen: witness satisfaction in the courtroom. Esitelmä

pidetty ILA:n konferenssissa, 14–18.04. Fort Myers, FL. (CPRC Index . Katso

www.listen.org)

Lait ja asetukset merkitään kirjallisuusluettelon loppuun velvoittavuudeltaan etenevässä aakkosjärjestyksessä (laki, asetus, valtioneuvoston päätös, lain esityöt, korkeimman oikeuden (KKO) ja korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) ennakkopäätökset). Otsikon jälkeen kirjataan vuosiluku ja asetuskokoelman numero.

Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa 97/689.

Rikoslaki 96/626.

Hallituksen esitys lakiin oikeudenkäynnistä rikosasioissa 95/82.

Mikäli lähde (mm. e-lehti) on sähköisessä muodossa, se merkitään kirjallisuusluettelon asianomaiseen aakkosten kohtaan kuten paperijulkaisu. Muut elektroniset lähteet merkitään niin ikään asianomaiseen aakkosten kohtaan (ks. ohjeet aiempana). Jos sähköisestä julkaisusta ei ole henkilötietoja tiedossa, julkaisu merkitään kirjallisuusluettelon julkaisun nimen tai verkkosivun otsikon mukaan.

European Court of Human Rights. <<http://www.echr.coe.int/Eng/EDocs/HistoricalBackground.htm>

Viitattu 20.10.2008

Kim, H., Kim, G. J., Park, H. W., & Rice, R. E. 2007. Configurations of relationships in different media: FtF, email, instant messenger, mobile phone, and SMS. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 2(4), article 3.

2.3.3 Liitteet

Liitteet numeroidaan siinä järjestyksessä kuin ne esiintyvät tekstissä ja kaikkiin liitteisiin on tekstissä viitattava. Liitteet myös otsikoidaan, ne sijoitetaan kirjallisuusluettelon jälkeen ja merkitään ilmaisulla LIITTEET.

LOPUKSI

Ohjeita kirjoittajalle -työkalu on tarkoitettu ensisijaisesti kandidaatintutkielman tekemiseen, mutta toimii tarkistettuna myös pro gradu -tutkielman kirjoitusohjeena. Pro gradun saattamiseksi sähköiseen muotoon on erilliset ohjeet yliopiston kirjaston verkkosivuilla.

Tämän julkaisun laatimiseksi on tutustuttu seuraaviin teoksiin:

Eskola, J. & Suoranta, J. 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Jyväskylä: Gummerus

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2013. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Gummerus.

Kniivilä, S., Lindblom-Ylänne, S. & Mäntynen, A. 2007. Tiede ja teksti. Helsinki: WSOY.

Mäkinen, O. 2005. Tieteellisen kirjoittamisen ABC. Helsinki: Tammi.

Viskari, S. 2009. Tieteellisen kirjoittamisen perusteet: Opas kirjoittamiseen ja seminaarityöskentelyyn. Tampere: Tampereen yliopisto.

kansilehtiesimerkki

SITÄ KANNATTAA KATSOA SILMIIN

Syyttäjien kysymykset ja ilmapiirin luominen todistajakuulustelussa

Lasse Laakso

Puheviestinnän kandidaatintutkielma

JOVAT2

Kevät 2013

Tampereen yliopisto

Viestinnän, median ja teatterin yksikkö

LIITE 2

Pekka Isotalus

VIITTAAMISEN VAIHTOEHTOJA

1. Viestintää on vaikea määritellä, koska se on monimuotoista (Littlejohn 2008, 6).
2. Viestintää on vaikea määritellä, koska se on monimuotoista. Viestintä-sana on abstrakti ja saa monenlaisia merkityksiä. (Littlejohn 2008, 6.)
3. Littlejohn (2008, 6) on todennut, että viestintää on vaikea määritellä.
4. Viestintä on prosessi, jossa ihmiset luovat ja säätelevät sosiaalista todellisuuttaan (Trenholm & Jensen 1996, 6).
5. Trenholmin ja Jensenin (1996, 6) mukaan viestintä on prosessi, jossa ihmiset luovat ja säätelevät sosiaalista todellisuuttaan.
6. Viestinnällä ei ole selvästi määriteltävää alkua ja loppua (Burgoon, Hunsaker & Dawson 2000, 11).
Myöhemmin: Visuaaliset mallit auttavat meitä havaitsemaan eri osatekijöiden keskinäisiä suhteita (Burgoon ym. 2000, 32). *TAI* (Burgoon et al. 2000, 32)
7. Viestintä ymmärretään nykyään prosessiksi (Burgoon, Hunsaker & Dawson 2000; Littlejohn 2008; Trenholm & Jensen 1996).
8. Sallinen-Kuparinen (1986a, 1986b) on tutkinut suomalaista puhekulttuuria.
9. Suomalaisia pidetään yleensä hiljaisina (ks. Sallinen-Kuparinen 1986).
10. Dance (1970) on tutkinut viestinnän käsitteellisiä komponentteja (Littlejohn 2008, 6). *TAI* Viestinnän käsitteitä on myös analysoitu (Dance 1970, Littlejohnin 2008, 6 mukaan).